

KURÁCKÉ ZVYKY SE MENÍ

Světová válka zavynula mnoho změn ve zvycích lidí, podobně během války tohoto konfliktu došlo k vytroubování cen různých životních potřeb do závrtných výš, a je přirozeno, že to nemohlo zůstat bez vlivu na zvyky kuřácké. Ve Spojených Státech vykouřilo se nyní třikrát tolik cigaret, než před světovou válkou, a poptávka po cigaretách se v posledních deseti letech neustále zvyšovala. Naproti tomu spotřeba doutníků lepších druhů a některých druhů tabáku, továrnických připravovaných značek polehla, ježto kuřáci dávají nyní přednost laicnějším formám kuřiva. Také v jiných zemích uznamenány byly pozoruhodné změny v kuřáckých zvycích, jež zdá se být před válkou neměnitelnými.

V Anglii, jak nedávno depse o známily, počítuje se značně tato změna v kuřáckých zvycích a obchodníci tabákem si stěžují, že muži nyní méně kouří a že vyhlídka do budoucnosti nejsou nikterak nadějnými. V Londýně, kde v letech minulých mnoho tabáku se spotřebovalo, tak že často nazýván byl "Městem krále Dýmky," prodej doutníků ochabuje a po cigaretách jeví se stále menší poptávka. V květnu tohoto roku, jak naznačily úřední zprávy, spotřeba tabáku byla o 2,000,000 liber menší nežli v stejném měsíci roku minulého.

Angličtí obchodníci tabákem pronášejí, že obchody nikdy nebyly tak špatné jako v době přítomné. Vládní lidé považují za hlavního příčinu. Výtěžky v obchodu tabákem jsou nyní slabé. Lidé nekoují kuřiva nyní tolik jako dříve a zvláště po lepších druzích doutníků a tabáku je poptávka nepatrná. A i laicnější druhy používají účinně vysokých cen. Anglická vláda stanovila vysoké daně na tabák a tabákové výrobky, poněvadž považuje tabákové produkty za předměty přebytečné a z té příčiny také za dobrý zdroj příjmů. Vysokými poplatky jsou zvláště postiženy lepší druhy doutníků.

Následkem nedostatku lodní prostoty přívoz tabáku do Anglie značně poklesl za války a poněvadž tabák lepších druhů musí být ponechán ležeti v různých přípravách nejméně tři roky, zásoby listového tabáku v Anglii nejsou nyní valně. Angličtí obchodníci však mají velké množství tabáku zakoupeno v Americe, kde uloženo je ve zvláštních skladistištech pro anglické obchodníky zbudovaných. Spojené státy jsou dnes největším žnítelem v světovém tabákovém trhu.

Statistika ukazuje, že ve Spojených Státech pěstuje se tabák stále více přes to, že spotřeba tabáku v některých jeho formách poklesává. Od občanské války spotřeba tabáku ve Spojených Státech vzrostla dle hlavy z dvou a půl liber na sedm liber ročně. To je zajištěno vzrostem pozoruhodným. Mnozí prohlásí, že tento odhad průměrné spotřeby je příliš nízký a že devět liber dle hlavy bylo by odhadem přesnějším. Časopis "Tobacco" odhaduje, že z 106,000,000 obyvatel této země kolem 35,000,000 používá tabák.

Poptávka po všech druzích amerického tabáku je nyní velice silná a ceny jsou značně vysoké, takže mnozí pěstitelé tabáku v posledních několika letech zohatli. Na jihu světletější druhy tabáku přináší velmi dobré výtěžky. Černoši, zabývající se pěstováním tabáku, kteří před několika roky sotva živilí, jezdí nyní v automobilech.

Statistiky, shrabované časopisem "Tobacco," naznačují, že od roku 1863 do roku 1919 vládní daně z tabáku všech druhů vzrostly z 43,097,620.46 na \$206,003,091.84, což znamená, že američtí kuřáci platí sedmdesátkrát tolik na vyrábění vlády nežli platili na sklonku občanské války. Vzhledem k tak pozoruhodným vládním příjmům z tabáku, kouření může se považovati za vlastoneckou povinnost. Tabák bez odporu jest jedním z největších zdrojů vládních příjmů.

Americká cigareta nabývá ry-

chle popularity a oblíbenosti její v mnoha směrech takřka neuvěřitelnou rychlostí. Její úspěch, kterým může být podpořeno tvůrčí a vzhledu oblíbenosti amerických cigaret. Číslice tyto naznačují, že v roce 1870 zaplacená byla 400 z značek pěstitele k oblíbené cigaretě, 1919 již z 46,656,903.279 cigaret. V roce 1914 vyrobeno bylo v této zemi asi 11,000,000,000 cigaret. Z čísel těchto je patrné, že válka značně přispěla k oblíbenosti cigaret.

Před válkou pohlíželo se v Americe na kouření cigaret značně nepřívětivě a o mladém muži, který cigarety kouřil, si nikdo mnoho nemyslel. Zaměstnavatelé si dokonce vymínili, že jejich zaměstnanci cigarety kouřiti nesmějí. Avšak evropská válka toto stanovisko k cigaretám změnila. Ani nejvyšší důpáci cigaret nepostavili se proti přání amerických vojáků, aby poskytnuty byly jim cigarety. Červený kříž, sdružení křesťanských mladých mužů, Rytíři Kolumbovi, Armáda Spásy a jiné náboženské a polonáboženské organizace se spojily k opatrování cigaret a jiného kuřiva pro nájezdy vojny.

A tak se stalo, že sláva americké cigarety zanesena byla do všech částí světa. Vojáci francouzští, angličtí, belgičtí, italsí, portugalsí a jiní, černí vojáci ze vzdálených zemí, Arabové a Číňané, jakož i všichni ostatní, které válka za demokratické svobody a demokracii vedla do hromady na pláň Francie, seznámili se s touto cigaretou. A seznámili se s ní také lidé, kteří před tím si jí nepovšimli. Muži, kteří kouřili doutníky anebo z dýmek, shledali, že na krátké zakouření cigareta hodí se nejlépe. Různé poměrné organizace cigarety mezi vojny rozdávaly a poněvadž na vojné se hodné kouří, kouřili darované cigarety i ti, kdož dříve kouřili doutníky anebo z dýmky a nebo kdolž nekouřili vůbec. A po válce změnilo se i stanovisko Ameriky k cigaretě a kde dříve k dárku vplena byla bednička doutníků, volí se dnes krabice cigaret.

Ještě do nedávna různé státy měly zákony proti prodeji cigaret, ale dnes tyto zákony jsou mrtvou literou anebo byly odvolány. Žádná legislatura by se nyní neodvážila přijati nějaký zákon proti cigaretám. Cigareta v této zemi je dnes nejpobulárnější "kouřivem" a nepochybně takovým zůstane po mnoho přístích let.

Cigareta v nynější své formě je "vynálezem" poměrně moderním. Laurence Olyphant, cestovatel, který procestoval křížem krájem Rusko, Rakousko a Turecko, vyvolal pravou senzací v roce 1844, když okázale kouřil cigarety vproslulém Londýnském klubu. Teprve však po Krymské válce cigareta v Anglii nabyla popularity. Vojáci, vracející se v roce 1856 domů z této války, kouřili cigarety již všeobecně a tak oblíbená cigareta v Anglii zůstala.

První cigarety ve Spojených Státech zhotoveny byly dvěma americkými bratry, kteří v roce 1867 přišli do této země z Californie. Přivezli s sebou půl tuny tureckého tabáku a zařídili si na Wall ulici dílnu na cigarety, jež se ukázala velice úspěšným podnikem.

Cigareta pak získala pevný a pěkny hod v Americe v roce 1882, kdy baron Josef Huppman, ruský vyrábětel cigaret, přijel do Spojených Států a zřídil si tu továrnu na cigarety. Po té přišli Řekové, Egypťané a Turci, kteří přivezli tabáky ze svých rodných zemí s druhy americkými. Z malých takových podniků vzrostly obrovské korporace, které vyrábějí cigarety v celých milionech a miliard. A malá cigareta stala se důležitým žnítelem v našem americkém životě.

PĚSTOVÁNÍ ŠVESTK V KALIFORNII

Kalifornická švestka též se stále vzrůstající oblíbeností stále více uznává se jejích hodnotu jako potraviny. Nebylo tomu tak ještě před několika lety, kdy

nikomu ani nenapadlo, že pěstování švestek stane se v Kalifornii jedním z nejdůležitějších ovocnářských odvětví. Veruž důležitosti tohoto odvětví datuje se teprve od té doby, kdy pěstitele švestek v Kalifornii vytvořili sdružení, jehož společenství je si vytýkla za úkol standardizaci trhového produktu a současně vedla výzkumnou kampaň, aby veřejnost poučena byla o potravní hodnotě tohoto neprávem značně zanedbávaného ovoce.

V dřívějších dobách pěstitele prodávali sušené švestky v neohledných pytlích a získávali za ně v trhu cenu nevalnou. Následkem toho nejvíce se snaha po zlepšení tohoto ovoce. Avšak od těch dob zavedeny byly zcela jiné metody netoliko v pěstění švestek, ale i v jejich přípravě pro trh. Dnes švestky nejsou dávány do trhu v neohledných pytlích, nýbrž ve vkusných bedničkách, jež vyzdobeny jsou rozkošnými obrázky, a proto již svým vzhledem lákají ku koupi. Průměrná americká domácnost spotřebovuje dnes pětkrát tolik švestek sušených nežli před několika roky.

Domovem kalifornické švestky je Francie. "Petite d'Agne," čili malá francouzská švestka, byla zavedena do Kalifornie v roce 1856 Louisem Pelherem, sadařem v San José, a město toto zůstalo švestkovým kapitelem v Kalifornii od té doby. Podnebí Kalifornie je přímo ideální pro pěstění ovoce, jež může být sušeno, a 85 procent všech švestek, vypěstovaných ve Spojených Státech, přichází z Kalifornie. Z těchto 85 procent pak Santa Clara okres, jehož město Santa José je sídlem, opatřuje více jak polovinu.

Kalifornie má více jak 100,000 akrů sadů, jež věnovány jsou pěstění švestek, a z této rozlohy 65,000 akrů se nalézá v Santa Clara údolí. Na jaře, když švestkové a meruňkové stromy jsou v květu, návštěvníci z daleka přibázejí, by spatřili nádhernou květu v Santa Clara údolí. Na stromy, obalené květy, je opravdu pohled překrásný. Kalifornie má mnoho krásných míst, avšak na jaře nejkrásnější je v tomto Santa Clara údolí. Na podzim pak možno spatřiti tu všude lísky s krásným ovocem, jež suší se na slunci.

V Kalifornii pěstuje se několik druhů švestek a v zájmu zučehnění ovoce je pravidelně zvykem pěstovati dva až tři druhy tohoto v každém sadě. Francouzská švestka vydává nejlepší úrody a proto všude převládá tam, kde se švestky pěstují pro obchod. Průměrná sklizeň produktivního sadu je nejméně půl druhé tuny sušených švestek s akru, avšak některé dobře ošetřované sady poskytnou od tří do čtyřech tun sušeného ovoce, čili asi 10 tun ovoce čerstvého. Švestkový strom poskytnou první svou úrodu v pátém roce a teprve v devíti až dvanácti letech pak přinášejí již úrodu plnou. Pěstitelé ovoce mají ve zvyku pěstovati stromky v mladých sadech využívat k zahradnictví, aby brzy bylo vydání. Později již pěstují stromy není obdělávána.

Švestky dozrávají v srpnu a ovoce pravidelně je sklizeno a usušeno v období čtyř anebo pěti týdnů. Poněvadž většina ovoce je sušena na slunci, je nutno sklízeti a usušiti ovoce před příchodem tak zvané "mokré" sezony, kdy přijdou deště. Pravidelně bývá dostatek času k usušení ovoce, ale někdy také přijdou deště o něco dříve a tu pěstitelé utrpí značnou škodu. V některých místech zřizeny byly také zvláštní sušárny na švestky, ale většina pěstitelů dosud suší švestky na slunci.

Švestky jsou jediným ovocem, které není česáno. Švestky k usušení nechají se úplně dozrát, neboť je třeba aby získaly plný cukrový obsah. Po dozrání švestka sama spadne. Páda pod stromy je udržována stále čistá a rovná a sbírácí ovoce jdou od stromu ku stromu a spadlé švestky sbírají do košů. Při takovém sbírání bolí záda, ale není k tomu třeba žádných zvláštních zručností a během sklizně celá rodina jdou od sadu k sadu a sbírají ovoce. Japonci, poněvadž vyznamenávají se trpělivostí a vytrvalostí, jsou vzhornými sbírači švestek a někteří z nich v sezóně vydělávají \$10 a více denně.

Sesbírané švestky namočí se do vroucího roztoku slabého louhu, v kterém slupka popraská, což usnadňuje sušení a zabránjuje kvášení. Švestky po té jsou rozkládány na široké lísky, jež vystaví se slunečným paprskům jedna vedle druhé. Když švestky jsou téměř usušeny, klade se jedna na druhou a vysoušovací proces je po té pomalejší. Usušení švestek na slunci trvá deset až třináct dní. Když vnější sušení je vykonáno, švestky jsou dávány do tak zvaných "potíren", kde složeny jsou na bromado, aby zbývající šťávy rozložily se rovnoměrně v ovoci.

Pak jsou švestky dávány do pytlů a dopravovány do závodů, kde se rozřizují a balí. Zde nejprve jsou očištěny zvláštním přístrojem ode všech cizích součástek, jako zbytků listů a pod. Po té jsou rozřizovány dle velikosti a připravovány k balení. Švestky jsou před balením "napařovány," čili se netoliko očištějí, nýbrž i učiní měkkými, tak že po té snadno dají se baliti. Francouzský systém třídění je většinou v užívání i v Kalifornii. Jednotlivé druhy švestek jsou označovány "40 až 50" anebo "50 až 60", což značí počet švestek, jdoucích do libry. V přítomné době poptávka po švestkách ve Spojených Státech a v zámoří je velice a pěstitelé švestek v Kalifornii mají velice dobré výstěžky.

MRTVÉ ZÁKONY

Zákon, který stane se mrtvou literou a není zachovávan a také vymáhan, není žádnou zvláštností. Ve Spojených Státech samotných takových mrtvých zákonů je množství. V New Yorku, ku příkladu, měli zákon proti nedělním zábavám, který byl ve státních statutech po celé generace, ale nikým nebyl zachovávan.

Rybaření v neděli bylo nezákonným, ale přes to každou neděli spousta rybářů zkoušeli své štěstí při horských říčkách a zálivech, aniž by byli obtěžováni. Také baseball byl nezákonnou hrou v neděli, ale přes to policejní autority hráče míče nepronásledovaly.

Takový osud měly i jiné zákony. Zákony, které vymáhány byly po celá desetiletí, staly se pojednou mrtvou literou. Některé z nich dokonce nebyly ani odvolány. Někteří lidé mají za to, že i prohibice po letech může stát se mrtvým zákonem, jmenovitě v takových státech, kde není žádných státních zákonů k vymáhání jejich opatření.

Zákony, které vztahovaly se k soukromému životu člověka, byly v minulých dobách velmi častými. Zde se, že zákonodárci se domýšleli, že morálka lidí dá se zvýšiti zákonem. Ukázalo se však, že takové pokusy nebyly vždy úspěšnými. Historie ukazuje jasné, že potlačování zla zákonem neodstraní zla. Výchova charakteru nesmí být násilnou. Přes to však v násilném reformování se pokračuje.

V koloniálních dobách byly v Americe zákony, kterými reguloval se i oděv člověka, zvláště žen. Dekoletář nebyla dovolena a také byla jistá obzemeň, pokud vyzdoby se třče. Na takové zákony ovšem již dávno bylo zapomenuto, ale domněnka, že v neděli člověk má výhradně obračeti mysl svou k Bohu a vzdáti se jakékoliv zábavy, udržuje se na mnohých místech do dnešního dne.

Tak zvané "modré" zákony v Connecticutu byly dědičným puritánských dnů koloniálních. V koloniálních dnech mohl být v Connecticutu muž trestán i za to, když v neděli polbil svoji manželku. Zavedena byla tu nucená návštěva chrámu, kde služby Trvalerantnější kvakeři v Pensylvanii sice nečinili návštěvu chrámu, ale byli povinni, ale za to vyloučili ateisty ze svého středu.

Mnohé americké státy přijaly zákony o puritánském svěcení děle. Zákony proti nedělní práci, které vyžadují i uzavření divadel, dílen a tržnic, a zákony proti nedělnímu lovu, rybaření, hře v karty a pod. jsou dosud v některých místech v platnosti. Jsou to zbytky přísných "modrých" zákonů koloniálních. Jsou dokonce v některých osadách v platnosti zákony, které zakazují toulání se po

ulicích a veřejných prostranstvích v neděli.

V Kansasu po značně dlouhou dobu nebylo dovoleno v neděli od dávat se hře v karty. Cestující na železnicích, kteří pravidelně mají na cestách ve zvyku hrávati si dlouhou chvíli touto hrou, byli nuceni, cestovali-li v neděli, zastaviti hru na hranici státu, at už kterémukoliv z nich "karta dříve padala." Jinak se vydávali v nebezpečí zatčení.

Zákony proti potulce jsou v platnosti do dnešního dne téměř po celých Spojených Státech. — Člověk, který okoupi na rozlehá ulici, může být potrestán, ukáže-li se, že je právě bez práce. V Kansasu byl zákon proti sázkám při volbách. Zákon tento stal se však také brzy mrtvou literou. Nebraska měla zákon proti "častování." To bylo v dobách, kdy hospody kvetly a kdy se všude pilo. Nějaký zákonodárci přišel k náhledu, že "častování" je hlavní příčinou občerství a navrhl, aby placení nápoje za jiného stalo se přestupkem. Zákon tento sice byl všeobecně schvalován, ale zachovávan nebyl. Stal se mrtvou literou v tom okamžiku, kdy byl přijat.

Fantastické zákonodárství objevovalo se hlavně za dob nějakých krizí, války anebo paniky. V některých místech jsou dosud v statutech tělesné tresty pro ženobíje, ale jsou ovšem již mrtvou literou, přes to, že každý ženobíje může být trestán vězením. Ve starých dobách ovšem ženobíječi byli trestáni mnohem přísněji. Téměř v každé osadě zřízeno bylo místo, kde ženobíječi byli bičováni.

Zákony proti kouření cigaret byly v platnosti v celé řadě států, ale v mnohých během doby staly se mrtvou literou. Stát Indiana měl zákon proti kouření cigaret značně dlouho ve svých statutech a dokonce jednalo tu k zatčení i opice v círku, která kouřila cigarety. Ve středověku soudy proti zvířatům byly dosti časté.

Zákony, na jejich základě mohli být přísně potrestáni lidé pro pokus o sebevraždu, byly dědičtím z Anglie a datují se z doby, kdy život člověka patřil králi a jakýkoliv pokus o jeho zničení mohl být potrestán jako pokus o zničení jiného majetku.

V zákonodárství v poslední době došlo k velkým reformám. Dnes nebylo by možností přijeti mnohých zákonů, které ještě do nedávna považovány byly za nezbytné a nutné k povznesení mravnosti.

RUMUNSKO A JEHO LID

Rumunsko zvedlo se z ruin starého evropského pořádku jako největší a nejsilnější stát v jihovýchodní Evropě. V důsledku získání Sedmihradska a Besarabie Rumunsko zaujímá rozlohu téměř tak velikou jako Itálie a obyvatelstva má dvakrát tolik co Belgie. Vedle Ruska je největší pěstovatel petrolejové pole jsou nejbohatší. Jedna z největších evropských vodních cest, řeka Dunaj, protéká Rumunskem, a zemí touto také vede nejdůležitější pozemní cesta do Asie, proslulá železnice z Bordeaux přes Marseilles, Milán, Benátky, Bělehrad, Bukurešť, Kustendži a Batum do Baku. Železnice tato spojuje Atlantický oceán s mořem Kaspickým.

Politický a hospodářský vzrůst Rumunska následován byl reorganizací rumunského státu na moderních, demokratických liniích. Rumunsko bylo původně zemí velkostatků, ale dnes země je tu rovnoměrněji rozdělena nežli v kterémkoliv jiné zemi evropské, neboť přijat byl pozemkový zákon, kterým obzemeň se vlastnický půdy jednou osobou na 100 hektarů. V důsledku tohoto zákona dojde k rozdělení velkostatků a odprodání pozemků mezi maorolský a bezzemní. Práva národnostních menšin, jež dostaly se pod politickou správu Rumunska následkem připojení nových území, jsou chráněna zvláštním zákonem. Rumunsko je zemí politické svobody a několik uherských politických nepřelků našlo útulek na půdě Rumunska. Rumunsko přeje si míru apřátelských vztahů se všemi

svými sousedy. Rumunský zahraniční ministr, Take Jonescu, patřil k těm státníkům, kteří pracují pro aliance všech jihovýchodních evropských zemí.

Rumuni jsou velice zajímavým lidem, neobyčejně hrdim na svůj italský původ. Jsou potomky římských legií a kolonistů, kteří osadili se v druhém a třetím století v římské provincii Dacií. Dozráci obyvatelstvo splynulo s těmito římskými kolonisty, přijavši jejich jazyk a zvyky. Nynější Velké Rumunsko obsahuje všechny kraje, které kdysi tvořily Dacií, jež rozkládala se od Dněstru a Bugy až k dolejšímu toku Dunaje. Neří jisto, bydleli-li Rumuni v Sedmihradsku v době uherského vpádu. Maďarští historikové tvrdí, že Rumuni v této krajině v té době nebydleli. Naproti tomu jsou však rumunští historikové toho názoru, že předkové nynějších Rumunů žili v krajině dlouho před tím nežli se o ni Maďarům vůbec zdálo.

Rumunští historikové opírají svůj náhled o stopy latinské kultury v Sedmihradsku, jakož i o okolnosti, že i většina místních jmen navedené latinskému původu. Národnostní cítění Rumunů bylo silné a tím jenom se dá vysvětliti, že lid tento nepudlehl silným slovanským vlivům. Rumuni přiklonili se k byzantské formě křesťanství. Byli zcela izolováni od sesterských národností latinských na západě. Staroslavština byla jazykem jejich círky a po značně dlouhou dobu i jazykem administrace a škol. Rumunské národní obrození přišlo ve stopách řecké války za osvobození.

Po celé století rumunský lid si uchoval latinské dědictví, přinesené římskými vojáky a kolonisty. S probuzením národní vědomí přišly i tužby politické a rumunský národ zatoužil po sjednocení krajiny, druhy tvořících Dacií, pod žezlem rumunského panovníka. Světová válka znamenala splnění tohoto velkého snu.

BOJ PROTI PRERIJNÍM PSÍKŮM

Škoda v obnosu \$150,000,000 je každoročně působena v západních amerických státech hlodavci, mezi nimiž nejčetnějším je známý prerijský psík, jinak také americký svišť zvaný. Vyšetřování, provedené vládními úředníky, naznačilo, že prerijský psík zadržuje se asi na 100,000,000 akrů nejlepšího pozemku v oblasti hor Skalisticých. Z tohoto počtu asi 7,000,000 akrů připadá na Arizona, 10,000,000 akrů na New Mexiko, 11,000,000 na Colorado a obrovské rozlohy jsou v Texasu, Oklahomě, Kansasu, Nebraska, Wyomingu, Montaně a jině.

Prerijský psík zadržuje se v podzemních děrách značně hlubokých. Přístup k nim je označen kopečkem od jedné do čtyř stop vysokým a od tří do desíti stop širokým. Na mnohých místech jsou tyto kopečky velice četné a pohled na ně připomíná pohled na krajinu plnou sopěných kráterů. Prerijský psík stává tyto přístupy ku svým podzemním děrám tak vysoké z té příčiny, aby zabránili zátopám svých skrýš při silných deštích.

Praví se, že dvantiset prerijských psíků spotřebovuje tolik potravy jako ovce a 256 tolik jako kráva. Odhaduje se, že v krajinách, prerijský psík zamořených, připadá jich dvacet pět průměrně na akr. Dle těchto výpočtů, čtvrt setce pozemku s 2,000 prerijských psíků, mohla by vyživiti osm krav, kdyby prerijský psík byl vyhuben. Prerijský psík netoliko spásají psíci tak rychle, jak vzrůstá, nýbrž i podřívají půdu a ničí kofeny. Zneuznání rozšířování se trávy a často pěkné pastviny promění v holé pustiny. Odhaduje se, že v New Mexiku prerijský psík zničí tolik trávy, co stačilo by k vyživění 400,000 kusů hovězího dobytka anebo více jak 1,500,000 kusů ovcí.

Z té příčiny vede se všude proti prerijským psíkům vyhlazovací boj. Různé federální a státní instituce podporují tento zápas. K hubení prerijských psíků se používá hlavně otráveného obilí, jež se nasype před otvor skrýše prerijského psíka. Hladový svišť vrhne se vždy na obilí a brzy po té hyne,